Ч. 12 (11.266). Львів, середа 18. січня 1928 Poсztowa opłata zapłacone ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. • Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В критичній хвилі.

Львів, 17. січня 1928.

Входимо в найактуальніший і, можна сказати, найкритичніший час передвиборчих підготувань. Речинець провірювання списків виборців, а тим самим і речинець реклямування виборчих прав уже минув. З днем 24. січня минає речинець зголошування державних, кандидатських ліст, а дня 3. лютого таких-же окружних. Вся увага політичних організацій звернена тепер силою факту на підбір і устійнювання кандидатур. Без сумніву це одна з найважчих і найвідповідальніших функцій кожної політичної партії, бо від того, хто буде репрезентувати виборців у законодатних установах, залежати буде не тільки престіж партії, але й у далеко більшій мірі престіж нації.

Коли на нашому терені не дійшло досі до створення одноцілого виборчого бльоку національних українських партій, коли деякі з них, як соціялістично-радикальна партія, поставили справу загально-національних імперативів позаду своїх партійних примх, — як це видно з опублікованих документів — коли пуста демаґоґія взяла верх над політичним розсудком і довела покищо бодай теоретично до розбиття єдиного українського національного виборчого фронту, то мусимо мобілізувати всі здорові національні сили виключно під прапором Українського Національно-Демократичного Обєднання, як одинокого репрезентанта чистої національної ідеольоґії, як одинокої загальнонаціональної політичної установи, що вже з моментом свого повстання поставила собі за ціль гуртувати в своїх рядах усі стани й усі кляси українського народу. Найвище добро нації понад усе, а потім уже добро того чи іншого стану або тої чи тамтої суспільної кляси. В обличчу загально-національних інтересів мусять відійти на дальший плян усі клясові чи станові справи. Тільки при такому ставленні справи можна надіятися на успіх та перемогу українців при всякій національній акції, а в даному випадку і при виборах до польських законодатних установ. В імя тієї засади готове було УНДО-ня йти навіть на далекойдучі уступки для тих своїх політичних контрагентів, що могли ввійти до спільного національного виборчого бльоку.

Йдучи-ж нині до виборчої боротьби самостійно й маючи проти себе дослівно не тільки всі польські і жидівсько-райхівські партії, але й українські і т. зв. українські політичні партії й угрупування Українське Національно-Демократичне Обєднання мусить звернути якнайбільше уваги на свою внутрішню консолідацію та безоглядну карність, щоби стати тим відпорнішим і тим неподатнішим на всі посторонні атаки та обстріли. Бо треба признати, що всі українські і т. зв. українські противники Обєднання опинилися в теперішньому моменті боротьби з ним уже поза межами всякої етики й моралі. Для них уже не чужі ніякі чи то найгіршого і найнижчого роду демаґоґічні засоби боротьби, але й найподліші клевети та навіть кримінальні проступки проти людської чести. „Хами", „руїнники" і мало що не „злодії" — ось ці „моральні" засоби боротьби, ось ці епітети вуличного репертуару, якими не гидують користуватися противники У. Н. Д. О-ня в передвиборчій агітації, і якими „декорують" без розбору всіх його членів.

Очевидно, що до таких проявів аґітаційних „здатностей" численних противників Обєднання великої ваги прикладати не доводиться, та всеж не можна на них ..е звертати ніякої уваги, бож вони є без сумніву ознакою політичного здичічіння, анормальности та етичної розперезаности деяких, — що правда і на щастя! — невеличких і безвпливових гуртів у нашому громадянстві. З ними треба боротися, треба їх нищити, але не такими вулично-нікчемними засобами, а орґанічною, пляновою, освідомлюючою і до того перманентною працею.

Щоби-ж та праця могла піти справно та дружно треба без сумніву виполоти негайно і в себе, в своїх рядах, нечисленні правда, але за те шкідливі, дикі буряни анархії та нездисциплінованости. Маємо на думці деяких льокальних політичних еґоцентриків, які рвуться в кандидати з власної пильности, які ставлять справу так, що якщо вони не станують послами, то нарід потерпить великі втрати, а партія „стратить — мовляв — довіря в їх окрузі" і т. п. Таких самозванців, таких безвідповідальників треба з місця „успокоювати", але так, щоби вони не мали більше відваги вести льокальної політики на власну руку, а коли без цього жити не можуть, то ставити їх поза скобку партії. Авторитет кермуючих орґанів партії мусить в тих переломових хвилях заваготіти болючо над головами таких одиниць. Бо тільки по осуненні та по ліквідації всяких льокальних самозванчих політиканів можна говорити про справну та успішну працю всього організаційного виборчого апарату Обєднання. Без того не виключені декуди перспективи льокальної деморалізації та розпорошености замісць морального підйому та консолідації. Тому енерґійно до праці без сентиментів і спочувань, а вийде це на добро не тільки для партії але й для всього українського народу. Переживаємо часи, в яких вся акція мусить бути сконцентрована в одних відповідальних і покликаних р..ках, бо від її централізації залежить вислід наших змагань.

Панамерика.

На шляху до реалізації великої ідеї.

В понеділок 16. ц. м. зачалася в Гаванні на Кубі VI. панамериканська конференція, в якій беруть участь делеґати зі всіх держав американського континенту. До постанов цієї конференції привязують велику вагу, бо делеґати її дістали від своїх держав повновласти піддати основній ревізії всі ті міжнародні закони, які обовязують досі в Америці. Про велике значіння конференції в Гаванні говорить також обставина, що бере в ній участь особисто сам президент Злучених Держав зі своїми секретарями і численними фахівцями.

На порядку нарад конференції є богато тем, що можуть легко довести до конфлікту між її учасниками. Але головних справ, що виставлять американських дипльоматів з півночі й полудня на важку пробу, є три. Від їх такого чи іншого вирішення буде залежати, як уложаться дальші взаємини між американськими державами і як далеко поступить панамериканська ідея взагалі.

Перша справа — це старий конфлікт між Злученими Державами й Аргентиною дотично того, чи при спорах і непорозуміннях між американськими державами має бути приноровлений загально принціп роземного суду, чи — як того хочуть Злуч. Держави — цей принціп має бути приноровлюваний тільки в таких випадках, яких інтернаціональний характер є ясний і предмет яких дасться вирішити без більших трудношців.

Друга справа — це непорозуміння між Злуч. Державами і Панамою. На весну мин. року ухвалено у Вашингтоні, що Злуч. Держави мають право вести торговлю в панамському каналі, проти чого запротестувала Панама. На гаванській конференції Панама без сумніву буде домагатися анулювання тієї постанови й очищення панамського каналу від американських кораблів. Понцьому інші держави будуть домагатися разом з Панамою зміни консулярних постанов у внутрішньо-американських взаєминах, н.. що Зл. Держави погодяться ще найлекше.

Найтяжча до розвязання справа, яка дасть учасникам панамериканського конгресу найбільше роботи, це право інтервенції, яке у відношенні до інших держав північної, середущої і полудневої Америки узурпували для себе Злуч. Держави. Найбільше обурення викликала така інтервенція Злуч. Держав у Нікараґуї, де амер. моряки помогли здавити лібералів з їх президентом Заказою. Взагалі треба сказати, що політика Злуч. Держав у відношенні до латино-американських держав викликала майже без виїмку самі спротиви. Справу інтервенції Злуч. Держав, зокрема правний її бік, обробила інтернаціональна правнича комісія і цей її еляборат буде основою до переговорів на цю тему. Ця комісія, що радила в квітні м. р. в Ріо де Жанейро, виробила між іншим також кодифікацію всіх тих прав, що є тепер у загальнім уживанні між американськими державами.

Як бачимо, панамериканська конференція має вирішити дуже важні справи, що доторкають в однаковій мірі всі американські держави. Що до вирішення тих справ, зокрема до признання Злуч. Державам права інтервенції в ріжних означених випадках, не прийде так легко, видно найкраще з того, що поодинокі держави предложили в цій справі свої проекти, які діяметрально ріжняться між собою. Всеж таки VI. панамериканський конгрес повинен у своїм висліді зблизити до себе всі американські держави з півночи й полудня — на шляху до реалізації великої ідеї, якій на імя: Панамерика.

Повалений лев.

Войцех Корфанти і його доля як причинок до психольоґічних ріжниць сходу і заходу Польщі.

„Санація", яка буйним помахом всевладного скиптра скинула недавніх „власть імущих", промощуючи скрізь шлях визнавцям своєї ідеольоґії, майстерно ґрупує світла і тіни, щоб те, що їй хочеться, вийшло ясним, чистим, а те друге — марним, безідейним, плюгавим. Не беремось тут судити, котрий біґун польської політ. думки є зі становища „raison d' etat" Польщі більше правильний і більше чесний. Бо не тим крітерієм міряти нам їхню вартість.

Підложе сучасної боротьби за владу двох польських таборів, розуміється, не дасться звести до боротьби осіб. Це між іншим боротьба ідеольоґій, вирощених на землях, приналежних колись до двох світів: Німеччини як заходу і сходу — Росії.

Переїдьтесь по західних польських землях: Шлеську, Познанщині і Поморю, а відчуєте цю психольоґічну ненависть туземців до тих „зі сходу" (дарма, що вони теж поляки) і їх політичних експериментів. Та щедра влада, як той місяць богатий в проміння-ласку, все находить своїх сателітів. Находить їх і Пілсудський. Одначе від одиниць до маси далеко, а здобути масу для себе — це питання леґального іствування серед декорацій демократизму.

В ґрандіозному просто поході проти нещодавніх „кумирів" маєв впав також і шлеський потентат Войцех Корфанти.

Як не хочете, але це постать небуденна і цікава, а своєю невсипущою енерґією подивуґідна.

Вже ґімназистом рветься до народньої праці, закладає тайні гуртки серед молоді, терпить переслідування чуткої пруської поліції. Як студент університету в Берліні виявляє велику меткість, так, що згодом дістається на найвищі місця „Ліґи Народової", відсиджує 5 місяців тюрми у Вронках і раз-у-раз платить трибут за свою політичну діяльність. Та це його не страшить. Віча, збори, засідання і ґазети — це його елемент, а Шлеськ його терен. І в 1903 році, як перший польський посол зі Шлеська, входить у забудування нім. парляменту. Його діяльність стає ще живіша і з парляментарної трибуни голосить польські права до Шлеська й інших тодішніх східних німецьких кресів. І так цілих 15 літ, аж до провалу німців у всесвітньому конфлікті. Тоді їде до Познаня, де разом з іншими орґанізує сойм „дзєльніцови", потім крутиться якийсь час у Варшаві і знов вертає до Познаня, де стає комісарем військових справ і працює біля утворення армії та переговорює з німцями й аліянтами. Коли з доручення останніх стає плєбісцитовим комісарем на Шлеську, інспірує повстання, лавірує між небезпеками життя і згодом, коли східний Шлеськ стає польським, не сідає на лаврах, а дальше політикує і... „робить карієру і фортуну".

Це останнє — один з важніших закидів „санації" й один з дрючків, що вдарили по ногах цього „льва". Але були ще важніші. Через нього, мовляв, Польща не дійшла до Одри, через нього Шлеськ обстоює свою автономію... а з тим відлучуванням

від „мацержи“ і т. д. А найгрубший дрючок, який його і повалив до решти, це те, що він кокетує з німцями, користуючись субвенціями „Berg- u. Hüttenverein-у“ для своєї преси. Маршалківський суд, якому Корфанти віддав справу після страшної нагінки органу санації „Polska Zachodnia“, назвав його діяльність „негідною посла і польського публіциста“.

Та Корфанти, хоча в очах опінії морально пошматований — як велика індивідуальність має ще своє значіння. І має ще приятелів, які стараються вдержати його на плесі схвильованого хадецького моря. Має „Польонію“, найбільш почитний польський дневник у Катовицях, має ..гроші.

Перед нами його простора „Odezwa do uduślęskiego“, його сповідь, його ереміяда над фактом невдячности Польщі і своїх розчарувань. І тут червоною ниткою вються закиди проти „людей сходу“, які не в силі зрозуміти психіки західного поляка і які, насилаючи легіон „директорів“ і інших ігнорантів „з Польщі, Росії, Австрії і Бог знає відкіля“, бажають експльоатувати Шлеськ як кольонію. Він збиває всі „нікчемні клевети“ противника, який пішов навіть з динамітом проти нього (замах на „Польонію“ і його дім), визнає, що „про іншу Польщу вільну і самостійну мріяв“, а на 24 сторінці заявляє, що до сойму кандидувати не буде.

Треба ствердити, що запахування „Корфантівською аферою“ хадеків було вручним маневром санації на передвиборчій шлеській шахівниці.

Інтересно також, що Корфанти, витягаючи всі свої заслуги, не забув похвалитись і тим, що армія познаняків, якої він був співтворцем, „урятувала Львів і Сх. Малопольщу від русінської опресії“. Ми можемо тільки пожаліти, що вона не пішла йому на поміч добувати Шлеськ, якого — як він каже — кожна пядь землі варта більш, ніж цілі повіти „на Русі“ — міркуючи дві сторінки дальше про недоцільність київської виправи. Та в нього, як і в санаторів, Русь є під Києвом, а Львів — це „Малопольска“. А шкода, що в момент „ісповідної контемпляції“ не спинився Корфанти — цей герой в боротьбі за національну справедливість на Шлеську — над проблемами анальогії „слушної справи“. *Н-вич.*

Перед виборами.

Виборча ситуація в „санаційному“ освітленні.

Вчорашнє „Слово Польске“ поміщує розмову з проф. Козловським, учора ще безіменним „політиком“, а сьогодні одним з найвизначніших „санаторів“ на „пресовому“ терені. Головною темою розмови є очевидно польські виборчі вигляди на українській національній території. Рівнопоротні „санатори“ й їх прихильники обєдналися під крилами львівського воєводи в „Безпартійний бльок співпраці з урядом“, реакційно-опозиційні елєменти виступають спільно в „Католицько-народовому Бльоку“. Окремо йде до виборів ППС. Між двома попередніми бльоками ведуться переговори щодо спільного виборчого виступу з огляду на „небезпеку протидержавних елєментів“. Яке завдання має „Безп. бльок співпраці з урядом“?

На те питання ось як відповідає проф. Козловський:

„Завданням „Безп. бльоку співпраці з урядом“ є згрупування біля спільної листи не лише всіх поляків, але також усіх горожан держави без огляду на народність чи віроісповідання. Тому з тією справою тісно лучиться ситуація як у польському таборі, так також серед національних меншостей“.

Після такого вступу проф. Козловський спершу займається жидами. Галицькі жиди діляться на два відломи: на ортодоксів і сіоністів-націоналістів. Перші є льояльні до Польщі і прихильні польській державности. Другі теж, зірвавши з бльоком нац. меншостей, заявили „своє льояльне відношення до держави“. Ось в чому проявляється жидівське „льояльне відношення до держави“.

„Серед українців — продовжує проф. Козловський — маємо чотири групи: УНДО, партія українських націоналістів, і Сельроб, партія радикалів, обі ворожі державі і польській державности; УНС і партія староруська, більш критичні, що за підставу беруть реальний стан річей. Ці останні займають льояльне відношення до держави. Однак мушу ствердити, що кожна з тих чотирьох груп, ділиться ще на дві групи, назвім їх правою і лівою, поміркованою і непоміркованою. Український селянин (найшовся знавець душі українського селянства! — Ред.), як і польський має досить політичних партій, бачить реальні наслідки правління маршалка і уладжується льояльно до уряду, відчуваючи головно господарську справу, що в його розумінні висловлюється тим, що підчас коли передтим за пару чобіт мусів він дати два метри жита, то сьогодні має він дві пари за метер. Тому нам іде про те, щоби на листах виставити таких кандидатів, які можуть рахувати не лише на підтримку польського населення“.

Як бачимо, то проф. Козловський незвичайно упрощує собі партійні відносини серед галицько-українського громадянства, а рівень національно-політичної свідомости українського селянства він міряє чоботами і метром жита. О, професорська наївносте й обмеженосте!

Щож торкається змагань „санаторів“ та їх поплечників, то їх змаганням є, щоби всі польські угрупування відложили на бік свої спори і прихильно віднеслися до теперішного режіму. „Безп. бльок співпраці з „урядом“ бажає дійти до порозуміння і згоди з „Катол.-народовим бльоком“. Однак колиб до згоди і співпраці не прийшло, то тоді прийде до боротьби, яку „з огляду на національні інтереси тут, на окраїнах, уважаємо шкідливою“. В такому випадку поляки втратилиб 3—8 мандатів. Свою розмову закінчив проф. Козловський тим, що його табор не має мандатових амбіцій, він — мовляв — кладе натиск на моральну вартість кандидатів, а не на їх кількість. Це — розуміється не перешкаджає йому рахувати на українські голоси.

Між обома бльоками, як завважує „Слово Польске“, ведуться переговори і є всякі вигляди, що до порозуміння прийде. Єдиною точкою, що ріжнить оба бльоки є лише справа польської державної листи з „кресів“. „Санатори“ хочуть довести до прилучення цеї листи до загальнопольської листи „Безп. бльоку співпраці з урядом“, а „Кат. народовий бльок“ бажає виставлення окремої „кресової“ державної листи, яка опісля булаб розпарцельована між „санаторів“ і ендеків. Та всі познаки вказують, що до порозуміння прийде. Сяк чи так, на нас суне страшна польська хмара з постановою при допомозі українських голосів утвердити своє панування над нами.

Католицько-народовий бльок.

Саме тоді, коли проф. Козловський робить рекляму свому бльокові, не засипляють справи і керманичі „Католицько-народового бльоку“. В тому самому „Слові Польск.“ кн. К. Чарториський оповідає ґенезу „Кат.-нар. бльоку“ і вияснює розходження з воєвідською акцією. Він сподіється притягнути ще до свого бльоку християнську демократію і „Пяста“.

„Спільний бльок — зазначує він — мусить бути так сконструований, щоби кожний поляк нашої дільниці зрозумів, що він є справді загально-польський“ та щоби люди йшли до голосування з пересвідченням, що йдуть не для партії чи напрямку, але для **розвитку польськости на окраїнах.** Тому не може він бути через державну листу звязаний з жадною партійною листою інших дільниць Польщі. Дальше „Кат.-нар. бльок“ не мігби доручати голосувати на жадну особу, якої діяльність колинебудь булаб спрямована проти суспільного порядку, релігії чи моральности“.

Кн. Чарториський теж не кладе натиску на кількість мандатів. Сподіється виборчих успіхів, бо за ним стоїть польська жінка і молоді товіцісти.

Ні один бльок, ні другий не розбиваеться за кількістю мандатів, але оба вони обєднують всі споріднені сили та ведуть переговори в справі дальшого обєднання щоби спільними силами з нашої території вибрати якнайчисленнішу польську репрезентацію.

Заломання воєвідської акції на Волині.

Підчас коли акція львівського воєводи укладається корисно для поширення польського „стану посідання“, на „дівочій Волині“ в останніх днях прийшло до заломання плянів воєводи Меха. Дня 12. п. м. відбулася в Луцьку конференція представників польських „санаційних“ і радикальних партій, а саме: Партії Праці, „Зедночення Люду“, ППС, „Визволення“,

---

М. ВОЗНЯК. 2)

Іван Белей в зносинах із Олександром Кониським.

Головний зміст листів Кониського до Белея в 1883 р. це справа видання його роману-хроніки, названого зразу „Не під пару“ й опісля перехрещеного на „Юрій Горовенко“. Про це він писав у листі з 15. (3.) листопада ось що: „Гадаю собі, що сю хроніку і в Галичині і в Україні прочитали-б з увагою: головною річчю вона обгортує час — з року 1879—81, хоча чепляється і років 59—62 росказуючи, як ріс і виріс українофил. Дак от, прошу, не одмовте і звістіть мене кількома словами, чи не можна у Львові надруковати сю хроніку у якій часописі, хочби і в **Ділі**? По ідеї вона не зашкодить **Ділу**: ні релігійного, ні соціалистичного питання вона не доторкується, головна річ її — політичне виховане, а ідея — рівність виховання і розвою мужа і жінки задля того, щоб браки були більш щастливі ніж тепер поміж інтеллігентними людьми. В **Ділі** друкуючи в фельєтоні хоч раз на тиждень, хроніка-б заняла місяців зо два, не більш. Але я не настоюю, щоб непримінно в **Ділі**, а де там самі знайдете за лучче. По мойому-ж лучче всего в тій часописі, котру більш читають освічені люде“. Вісім днів пізніше Кониський пересилав перші аркуші своєї повісти й мотивував у листі, що посилав частинами тому, щоб не запропастилися, як кінець „Жука“. Радив друкувати її там, „де більш прочитають“, скорювався перед етимольогією, „поки не маємо свого власного органа“, й підкреслював, що „напечатати в **Ділі** може-б було ще й тим краще, що воно йде в Россію“.

Як повідомляв Кониський Белея 7. грудня (25. XI.), друга частина „Горовенка“ була у нього зовсім готова. Сам не мав стільки гроша, щоб видати її своїм коштом. Міг переслати 50 карбованців на друк. Видко, Белей доражував Кониському закінчити „Жука“, коли в листі Кониського приходять такі слова: „Що до „Жука“, дак на вірно обіцяти не стану, а попробую на Різдво взятись за його; може і напишу наруге ту третю часть, що д. Галицкий кинув у Волочиську в колодізь“. Хотів надрукувати в „Ділі“ „Етнографію Славянщини“. Писав, що не мав нічого з народнього життя для фейлетону „Діла“, але готов був переслати для нього свою повість „Недуг волі“, „в котрій ні економичних, ні політичних питань ніяких нема, а йде річ про недуг дівочого серця, про недостачу волі, характеру, котрі й провадять до крівавої драми“. Питав, скільки коштувало-б річно видання такого журнала як „Світ“, інформував, що між столичними газетами не було ніодної такої, де було-б найбільше звісток про Україну, й доражував „Русскія Вѣдомости“ з Москви. Вкінці листу підносив ще одну справу. „Поміркуйте гуртом — писав він — ще ось над яким ділом. Завжді мині здавалось і здається, що наша публика дуже мало знайома з історією України, а ще менш з історією нашого письменства. Зімою я зложив „Щоденний Показчик“, в котрому на всякий день стояли не менш як три дати, одна з історії, друга з письменства, трейтя з освіти“. Кониський подав свій показчик до цензури за один січень, але вона заборонила його. „А на мій погляд — писав він далі — се діло потрібне. Як що дня дивляться у нас у святці, так най би дивились в свою минувшину. Конечно, під кожною датою стоїть коротеньке пояснення, а коли дата з життя нашого письменника, дак коротенька його життєпись“. Питав, чи „не можно-б се діло спорудити у Львові, додавши ще дії з історії Галичини і видаючи випусками на кожний місяць осібно. Випуск в 2—3 аркуші, або на перший раз хоч і менш“. А коли не можна, „дак хоч би у кожному числі **Діла** друковати такі дописі на ті дні, на які виходить **Діло**“. В тих самих справах звертався також у листі з 20. (8.) грудня. Тоді-ж вислав до „Діла“ „Лист про Гнідича“, що й надрукований в 141 ч. „Діла“ за 1883 р. (П—Я. Микола Гнѣдич).

Швидче під впливом одержаного листу, ніж сам від себе, Кониський вже в січні 1884 р. роздумався друкувати „Недуг серця волі“ в „Ділі“. В листі з 14. (2.) січня він писав до Белея: „Передивившись „Недуг серця“, я запевнився, що задля **Діла** треба чимало в йому дечого переробити, а через се — нехай воно так лежить до кращого час“. Повідомляв, що з початку грудня відослав до цензури одну свою комедію, а як цензура не пустить її, то перешле її Белеєві, бо „вона згодиться і для Діла, і для сцени галицького театру“. Обіцяв найдалі до Великодня вислати докінчення „Жука“ й піддавав гадку завести літературний фонд, „щоб видавати літературні твори, приміром — спершу одно що надруковати, а вибравши за се гроші, зараз братя за друге“. На чолі такого фонду повинноб стояти „Товариство ім. Шевченка“. Заразом повисилав „кілько листів про Полтавщину“, в яких бажав на основі офіційних дат „намалювати економичний побит цілого краю, а особливо народньої маси“. Листи Кониського п. н. „Листи з Полтавщини“ надруковані в чч. 2, 8, 9, 15, 24, 25, 48, 49, 85 і 99 „Діла“ за 1884 р. (псевдонім — Семен Жук).

Видко, Белей хотів передрукувати якісь ескізи Кониського з „Правди“, бо Кониський в листі з 26. (14.) січня 1884 р. відраджував це робити, „щоб з сего не подумали читателі „Діла“, що редакція така убога на матеряли, що не має у себе нічого нового, а друкує давні. Хіба вмісті ескізи передруковати в „Ділі“ тільки для того, щоб разом одпечатати їх осібною брошурою; таке видане, як мині здається, судячи по тутешнім звичаям, коштовало-б вельми мало, а дало-б користь на закладини литературного фонду“. При цьому пересилав для „Діла“ один нарис, але в „Ділі“ з 1884 р. не надруковано ніодного нарису Кониського. З того самого листу виходить, що Белей прохав Кониського о статтю на Шевченкові роковини, бо Кониський писав у своему листі, що що до статті на роковини про Шевченка, на його погляд, навіть у Галичині „не час тепер говорити про ті сторони Шевченкової музи“, які найбільш по серцю і Белеєві й Кониському. Тому Кониський задумав „взять да роздивиться, чи був Шевченко віруючий і релігійний чоловік, чи був атеїстою. Вкінці зведеться се питане на одповідь, що Тарас був глибоко-релігійний чоловік. Певно, що між молодими і горячими головами така одповідь викличе лемент, гук, може й лайку. Але що-ж діяти! Від правди не втечеш і не сховаєш її!“ Нарікав, що в „Ділі“ приходить багато російських слів.

(Продовження буде.)

Волинського Союву радикалів сіл і міст і групи „Весь Волинь'ска", на якій обговорено справу виборів і у висліді випущено такий комунікат:

„В огляду на те, що виборча акція, ведена паном воєводою Мехом, є його особистою акцією, що опирається на чинниках частинно ворожих, а щонайменше неприхильно настроєних до особи, а навіть уряду марш. Пілсудського, а яка в консеквенції перекреслює державну думку на Волині й унеможливлює вдержання приязних відносин і співпраці з українським населенням на Волині, уповноважнені представники ППС „Визволеня", П ПС, „Зедночення Люду", Волинського Союзу міст і сіл та групи „Весь Волиньска" постановили покликати до життя комітет з метою перевести виборчу акцію на Волині".

Волинські поляки побачили, що акція воєводи Меха не може сподіватися на більші успіхи серед українського населення. Тому постановили про людське око позбутися воєвідської опіки, щоби при допомозі свого радикалізму і „прихильности" до українського населення всетаки вирвати зо два мандати українському населенню. Очевидно, при страшному розбитті і дезорієнтації, яка панує на Волині — більше як денебудь інде на українських землях — успіх поляків запевнений. Невиключене також, що це позірне заломання одноцілого польського фронту на Волині має на меті уможливити групі „Української Ниви" приступлення до спільного бльоку. Після одержання ультимату приєднатися до воєвідської акції, група „Української Ниви" найшлася в глупому становищі. Тепер-же її становище буде значно облекшене, бож вона виступатиме в одному фронті з польськими радикалами, які прецінь думають про „приязні відносини і співпрацю з українським населенням".

Виборчі гороскопи.

У варшавських політичних колах уже тепер говориться про виборчі успіхи і висліди. На високий тон настроєні є „санатори". Вони переконані, очевидно на основі адміністраційних реляцій, що їхній „Безпартійний бльок співпраці з урядом" осягне у виборах 100 мандатів, ППС буде вимушена вдоволитися 45 мандатами (абеpеже стан посідання), „Визволене" 30, Хлопське Сторонництво 20, непольські народи 80, бльок християнської демократії і „Пяста" 70, „Католицько-народовий бльок" (вшехполяки і їх прихвостні) 40, монархісти 10.

Інакше оцінюють виборчі гороскопи пепесівці. На їх думку ППС здобуде 60 мандатів, „санація" 30, „Визволене" 70, Хлопське Сторонництво 35, непольські народи 100, бльок христ. демократії і „Пяста" 45, „Кат.-народовий бльок" 60.

Поживем — побачим!

Хлібоїди і сельроби.

Державні листи зголосили вже хлібоїди і сельроби (офіціяльні). На хлібоїдській листі фігурує на першому місці д-р Сев. Даниловнч, на другому — Стовпюк. Їхня листа одержала ч. 6. В округах сподіються хлібоїди при прихильности адміністрації перевести найменше 8 кандидатів. „Санація" оцінює своїх союзників на 5 мандатів. Ількова, який так заслужився для польської держави, виступаючи в 1923 р. з відомою деклярацією в справі Сх. Галичини, невдячні „опікуни" копнули. Надії хлібоїдів є дуже рожеві. Думає, що дійсність зліквідує їх до зера. На один виборчий мандат треба пересічно 30—40 тисяч голосів. Сумніваємося, щоби навіть в станиславівському окрузі могли хлібоїди при допомозі всіх земних сил зібрати таку скількість голосів. Зовсім природно, що державна листа, в якій може партиципувати тільки партія, яка перевела своїх кандидатів у 6-ох виб. округах, матиме хіба актово-музеальне значіння.

На державній листі Сель-Роба, яка одержала ч. 8, на першому місці фігурує б. посол Маківка. Сумнівно чи вона матиме реальне значіння.

Сель-Роб-Лівиця і соціялісти-радикали збирають поки-що підписи для зголошення державної лісти. Як відомо, по постановам виборчої ординації державну лісту може внести партія за підписами лісту може внести партія за підписами щонайменше тисячі виборців з двох виборчих округ. З огляду на те, що обі ті партії не мали послів і сенаторів у попередньому соймі і сенаті, змушені вони збирати підписи виборців.

Між східно-галицькими сіоністами.

В неділю (15. п. м.) відбувалася у Львові нарада Партійної Ради східно-галицької сіоністичної організації. На нараді явилося біля 80 делегатів. Реферат про виборчу ситуацію виголосив д-р Райх. Після того розвинулася дуже жива і широка дискусія. Деякі делегати вказували на те, що не вважаючи на райхівську ультральояльність і поборювання виборчого бльоку непольських народів, уряд підставляє ноги сіоністам. В консеквенції деякі делегати домагалися, щоби скінчити з виборчим опортунізмом і приступити до бльоку непольських народів. Це домагання викликало оживлені репліки, що при східному темпераменті делегатів робило враження ярмарку. На нараді прийшло до явного бунту. Двацять опозиційних делегатів покинуло салю нарад і перенеслося в інше місце, продовжуючи свої окремі наради. Висліду їх ще не знаємо.

Виборчий рух.

УГНІВЩИНА.

Дня 5. січня ц. р. відбулася в Угнові довірочна нарада членів партії УНДО і його прихильників при співучасти около 500 представників громад угнівського судового повіту. На порядку нарад була справа організації по селах комітетів для провірення виборчих ліст і пояснення виборчої ординації. Нараду відкрив інж. Корнило Целевич і на його внесок вибрано предсідателем п. Бродюка, господаря з Корчмина, а секретарем п. Воронку з Карова, студ. університету. По довшім рефераті, який виголосив інж. Корнило Целевич, виввязалася дискусія в якій забирали голос п. Решетило Теодор, студ. мед., п. Теодор Мусій, управитель школи в Карові, п. Тимчина-Мирський, господар з Вербиці, п. Микола Дужий, студ. університету й ін. По ухваленню резолюцій, що всі солідарно підуть до голосування на лісту кандидатів Національного Обєднання, предсідник по короткій промові замкнув нараду.

Учасник.

РОГАТИНЩИНА.

В середу дня 11. січня п. р. відбулася в Рогатині велика передвиборча довірочна нарада. На нараду прибули делегати 47 громад рогатинського повіту. Нараду відкрив д-р Семен Гладкий, адвокат в Рогатині і покликав до президії о. Сайкевича Василя з Васючина, Ромаха Дмитра, селянина з Лучинець і Ліщака Михайла, селянина з Залипя. Секретарював проф. д-р Дрогомирецький. Політичний реферат про положення українського народу в Польщі під теперішню хвилю, про значіння виборів до варшавського сойму і сенату, про найголовніші засади виборчої одинації, про бльок непольських народів і про кличі, під якими йде у виборчий бій Національне Обєднання виголосив головний секретар Обєднання Володимир Целевич. В дискусії забирали голос численні промовці, між іншим Михайло Ліщак, який говорив про поневолення українського народу і про киринну роботу інтернаціональних українських партій, д-р С. Гладкий і о. Скасків, що порушили справу „Рільничого Товариства", при помочі якого польські дідичі хотять втягнути українське селянство в свої сіти й ін. Всі бесідники пятнували киринну роботу радикалів, які розбивають одноцілий український національний фронт. Принято резолюцію в справі одноцілого національного фронту і напятновано становище головної управи радикальної партії в тій справі. Зібрані одноголосно одобрили кандидатуру Стефана Кузика, директора Повітового Союзу Кооператив у Рогатині. С. Кузик подякував за довіря повіту і представив присутнім свій погляд на завдання української парляментарної репрезентації. Наради покінчив предсідник зазивом до праці, після чого присутні відспівали національний гимн.

ЛЬВІВЩИНА.

Ціле українське населення Підборець, пов. Львів, стоїть на політичній плятформі УНДО і тому зараз по оголошенні виборів до сойму відбулася в Підбірцях виборча нарада, на котрій порішено припильнувати реклямацій та при виборах іти одним фронтом. Вибрано місцевий виборчий комітет, до котрого увійшли: о. Пилипець Петро, Брездень Григорій, Бойко Теодор, Бойко Степан, Вачинський Теодор, Бойко Іван, Кузьма Петро. Нівка хлібоїдсько-сельробівська партія не мала до Підборець доступу. Та від чогож продажні одиниці? Є у нас Іван Паробчак, Михайло Мельник і Петро Брездень і ця славна трійця знюхалася зі сель-робом зі Львова. Цілих три дні сиділи вони у Львові, де їх годовано та приучувано до сельробівського куншту. Одного з них, а то Івана Паробчака, призначили навіть на посла з львівського округа. Ця трійця разом зі сельробами зі Львова скликала на день 15. січня ц. р. передвиборчі повітові збори до Підборець. Як великою є нахабність сельробів, свідчить це, що збори скликано до салі читальні „Просвіти" в Підбірцях, хоча виділ ніхто про відступлення салі не просив. Шумно розплякатували сельроби свої повітові збори в Підбірцях по дооколичних селах, як Лисиничі, Миклашів, Пикуловичі і т. д., хоч все надармо, бо ніхто з дооколичних сіл не прибув на ті збори. На збори приїхало потягом в 15. год. зі Львова 2 делегатів сельроба: Пелехатий і Заяць (чи Пелехатий і Хам). Ще до приїзду сельробівських делегатів громадяни Підборець у числі около 400 людей заповнили гурмою читальняну салю і площу коло читальні. Коли явилися згадані делегати сель-роба зі славною трійцею з Підборець, хотіли силою вдертися до домівки читальні, але вже на площі перед читальнею підборецька молодь привитала їх криками, а відтак виперла їх всіх на вулицю, при чім делегати дещо навіть обірвали, а „пан посол" Іван Паробчак опинився аж в рові. Місцеві поляки заофірували відтак сельробам на збори салю своєї „Чительні", та тих зборів не було з ким відбувати, бо ніхто з підборецьких громадян на них не пішов. Однак ця приязнь поляків до сельробів свідчить наглядно, в чию користь іде сельробівська „робота". Подивляти належить, як місцеве жіноцтво одною лявою атакувало сельробівських киринників сніговими „гандгранатами", а дітвора одним сильним „гурра" провадила сельробівських делегатів через ціле село. До підборецьких громадян не мають доступу народні киринники.

Місцевий.

ОДИНКА БУДЕ ВІДКЛИКАНА?

Варшава, 16. січня 1928.

Є чутки, що повстали непорозуміння і невдоволення в справі зголошеної санаційної лісти ч. 1. і тому говорять, що треба буде конче відкликати цю лісту, а зголосити нову. На новій лісті помістять ряд назвищ, які популярністю своєю притягнули би виборців.

МІН. СКЛАДКОВСЬКИЙ КАНДИДУЄ З ДВОХ ОКРУГІВ.

Варшава, 16. січня 1928.

Мін. вн. справ Складковський, який є на чоловому місці держ. лісти, буде, як зачувати, кандидувати з каліського й з одного сх. галицького округа.

ЛІСТА МОНАРХІСТІВ Ч. 11.

Варшава, 16. січня 1928.

В гол. виб. комісії зголошено держ. лісту кандидатів монарх. всестанової організації. Вона одержала ч. 11. а поміщено на ній сто кандидатів. Перші місця займають: проф. Парчевський, кс. Чаршевський, д-р Цяховський і д-р Ян Бобжинський.

ЛИТОВСЬКА ВІДПОВІДЬ.

Ковно, 16. січня 1928.

Прем. Вальдемарас вручив польському послові Тарновському відповідь на польську ноту. Тарновський виїздить завтра у вівторок до Варшави.

ТРОЦЬКИЙ ПРОСИТЬ ЗАСЛАТИ ЙОГО НАД ЧОРНЕ МОРЕ.

Варшава, 16. січня 1928.

З Москви подають: Троцький, якого заслано до Астрахану над Каспійським морем, вислав до центр. комітету просьбу, щоби його заслали до Сухуму над Чорним Морем, бо тамошнє підсоння відповідне для нього і його семі. Центр. Комітет згодиться мабуть на просьбу Т-го, тимбільше, що деякі члени комітету осуджують Сталіна за надто строге становище супроти опозиції.

ППС. НА ВОЛИНІ.

Рівне, 16. січня 1928.

ППС. на зборах своїх делегатів у Рівному постановила не ставити на Волині власної виб. лісти й оставити своїм волинським членам вільну руку при голосуванні.

КАНДИДАТУРИ СВЯЩЕНИКІВ.

Львів, 17. січня 1928.

З митр. курії лат. обряду повідомляють, що арх. Твардовський не заняввся ще досі в справі кандидування священиків до законодатних палат. Евент. заборона (як і в інших дієцезіях) торкалася би священиків, які вперше кандидують, і не відноситиметься до старих і досвідних парляментаристів.

ПАНАМЕРИКАНСЬКИЙ КОНГРЕС.

Льондон, 16. січня 1928.

З Гавани подають, що нині отворено там панамериканську конференцію. На інавгураційному засіданні виголосив промову през. Куби Мачадо. Він сказав, що під панамериканізмом розуміється згідну співпрацю амер. держав. През. Кулідж підкреслив поступи амер. републик і зазначив, що Америка дала світові примір управильнювання спорів без ужиття зброї та що шановано суверенність малих держав. Перше плен. засідання конференції в середу.

Театри.

„Коопер. Український Театр" під дирекцією м. Стадника (вул. Шашкевича).
Перерва.

Міський великий театр:
17-го, „Паганіні".
18-го „Токуюча Богиня" — **премієра.**
Початок 7·30 вечером.

Міський „Театр Новин":
17-го, „Незвичайний сеанс".
Початок 7·30 вечером.

Кіна.
„Апольо": „Париські нетрі".
„Паляс": „Веселі ночі над Секваною".
„Лев": „Касанова".
„Фатаморгана": „Море".

Біржа.

Гроші.

Доляр 8·87·50—8·88·00, канадійський долляр 8·83·00—8·83·50, корони чеські 0·26·33—0·26·66, австрійський шілінг 1·25·50—1·26·00, рум. лея 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·35·00—0·35·50, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, англійський фунт 43·40—43·70, німецька марка 2.11·95, данцігський гульден 1·72·99, червінець 30·25—31·10.

Збіже.

Пшениця двірська 48·00—49·00, пшениця селян. 46·00—47·00, жито 38·50—39·50, ячмінь бровар. 40·00—41·00, ячмінь на мливо 33·50—34·50, ячмінь пастівний 32·00—33·00, овес 32·25—33·25, кукурудза румунська 34·50—35·50, бараболі рафовані 5·50—6·00, фасоля біла 40—50, фасоля колірова 40·00—45·00, горох пiввікторія 55—60, горох полевий 40—50, бобик 33·00—34·00, сіно 7·50—8·50, солома 4·25—4·75, гречка 37·00—38·00, льон 68·00—71·00, ріпак озимий 68·00—71·00, мука пшенична 40-прц. 83·00—84·00, мука пшенична 50-прц. 75·50—76·00, мука житня 65-прц. 59—60, грисік кукурудз. 49—50, мука кукур. 34·00—35·00, отруби житні 24·75—25·25, отруби пшеничні 24·75—25·25, крупи гречані 71·00—73·00, пшоно 71·25—75·25, крупи ячмінні 56—57·50, конюшина червона 230—260, мак синій 100—120, мак сивий 85—100, мішки ютові, нові 1·65—1·70, мішки ужиткові 1·50—1·60.

НОВИНКИ.

— **З нагоди 40-літніх роковин нашого щоденника** дістала редакція сотні привітних письм від численних українських установ і визначних громадських діячів з Галичини, Волині, Холмщини, Закарпаття, Буковини та з усіх осередків української політичної еміграції. Скромні розміри „Діла" не позволяють нам публікувати всіх привітів, а технічні причини не дають змоги на кожний з них зокрема відповідати. З уваги на те, просимо всіх наших прихильників, що прислали побажання та поздоровлення з нагоди ювилею „Діла", приняти цим шляхом найсердечнішу подяку з проханням, підтримувати наш орган, як і досі, морально і матеріяльно при допомозі передплати. Запевняємо, що „Діло" все буде чесно й гідно репрезентувати та боронити з усіх сил всеукраїнські національні ідеали.

— **Зміна в управі Т-ва „Дністер".** Надзірна Рада Товариства Взаїмних Обезпечень і Кооперативного Банку „Дністер" іменувала завідуючим директором Товариства п. **ЯрославаКолтунюка** на місце д-ра Стефана Федака, який задля підірваного здоровля на власне бажання перейшов на емеритуру, остаючи на дальше сеньйором Товариства.

— **Обурені й перелякані.** В неділю 15. п. м. відбулося у Львові віче молодих вшехполяків у справі виборів. На це віче скликували великі афіші, розліплені по цілому місті, в яких м. і. зазначено з обуренням, що українці сягають по одиц

мандат зі Львова, а це, мовляв, грозить польськости столиці краю. На самому вічу, яке зайшлося за католицько-народовим бльоком, покликуючись при цьому на відомий лист польського епископату, був виголошений і спеціяльний реферат про українську небезпеку у Львові у звязку з виставленням української кандидатури з нашого міста. Референт з обуренням і зі страхом говорив про зріст українського елементу у Львові й накликував до послідовної боротьби з українцями. — Наше громадянство повинно тим сильніше й цупкіше обєднатися біля Народньої Організації українців м. Львова й допомогти їй у її великій праці для здобуття українського мандату у Львові.

— **Злодії в оо. Василіян.** До поліційних арештів у Львові відставлено Володислава Метельського, Володислава Камгона, Теодора Бойду, Казимира Данилюка і Михайла Сліжейовського за крадіж вин з пивниці оо. Василіян при вул. Жовківській ч. 38.

— **Бандитизм на провінції.** Пишуть нам: В ночі з 10. І. на 11. І. в годині 1-ій два якісь замасковані бандити пробували вибити діру в мурованім будинку нової школи в Ключеві Волиім, пов. Печеніжин, але остаточно цю роботу залишили, а самі виймили шибу одну і другу у вікні і так дістались до помешкання учителя п. Івана Оліжинського, де кинулись один на учителя, а другий на його жінку. На їх крик сполошились і втікли, не зробивши жадної шкоди господарям.

— **Смертні засуди.** Майже одночасно виконали в Німеччині та Америці смертні засуди, на які загал був приготований від довшого часу. У державній пруській вязниці Плецензфельд положив голову під гільотину Бетхер, убийник графині Ламбсдорф і 9-літньої дівчинки. Оліно як злочинця схопили помічники ката, кинули його на лавку і як його голова хутко відлетіла від удару сокири — такий осоружний, що важко його повторити. Ще страшнішою була сцена виконання засуду на пані Сниддер у Ню-Йорку і її любку Ґресві, що до спілки вбили чоловіка Сниддерової. Сниддерова попрохала, щоби могла вмерти у своїй шлюбній сукні, але їй відмовили. Цікаве, що шість жінок зголосилось добровольцями, заявивши охоту вмерти за неї! Сниддерова посаджена на електричне крісло малощо не збожеволіла від жаху і кричала нелюдським голосом молитву. Навіть урядовці, що звичайно є присутні при таких засудах не могли видержати виду цієї сцени. — У Віннінеґу цьогож дня повісили за 24 злочинів т. зв. чоловіка-гориля Карла Нельсона.

— **Тарський герой.** Князь Юсупов, убийник Распутіна, не відійшов далеко від того, кого вважав своїм обовязком убити із „патріотизму". Він утік цими днями із Парижа в Базель, перед поліцією, яка дістала проти нього багатий матеріял. Князь має на своїй совісти дві молоді жертви: давніше звів якусь малолітну дівчину, тепер сина визначного француського політика. Подробиці справи не дійшли до паризької преси тому, що батько не хоче підривати свого доброго імени та руйнувати майбутности синові. Юсупов приїхав у Францію кілька літ як дуже багата людина, бо встиг вивезти свої дорогоцінности. Він жонатий із великою княжною Іриною, донькою вел. кн. Олександра Михайловича. Кілька літ тому він відчинив у Парижі великий кравецький сальон, в якому працювало кількасот осіб. Він зробив це не з конечности прожитку, а для „золотого" інтересу. Ще один причинок до атмосфери російського царського двора!

— **Рекорди.** Виборчий рекорд хоче здобути Мекленбург. На 110.000 мешканців він має 14 політичних груп, що йдуть до виборів із власними списками. — В Азербейджані продають на базарах оселедці, які лежали в бочках ще від 1918 р.; „беднота" каже, що вони зовсім добрі для вжитку. — Із Єрусалиму прийшли звістки, що там появився якийсь молодець, який називає себе „месією" і виступає як такий. — У Ню-Йорку почалась ліцитація одної із найбагатших мистецьких збірок пані Уіліям-Сольомон; за один день продали там предметів на 2 міл. зол. — За 1927 р. у Ню-Йорку померло від нечистого алькоголю 1770 осіб. — Член захисту в Константинополі Варо Аґа, що має 155 літ має намір розвестись із своєю 66-літньою жінкою, щоби оженитись із молодшою. Виходило би, що мущина маючи 90 літ більше від жінки така замолодий для неї... в Туреччині.

— **Архів живих голосів.** „Красная Газета" повідомляє, що інститут історії мистецтв почав творити архів „живих голосів" найвизначніших поетів і декляматорів. До цього часу цей інститут зібрав уже єдину в своїм роді колекцію 200 записаних голосів. Є між ними такі російські поети як Блок, Брюсов, Белий, Ахматова, Єсенін і чимало російських і чужинних акторів.

— **Боротьба з пережитками звичаїв.** У кодекс СРСР увійдуть нові статті, що торкаються „боротьби з пережитками родового побуту" на території таких автономічних республик: Дагестанської, Кримської, Башкирської, Бурято-монгольської, Казакської, Чуваської, Кіргізької і деяких племен Сибіру. Касується тими статтями: „плата за голову" себто відшкодування, яке платить убивець або його кревняки родині вбитого, щоби вони зріклись помсти; викуп за наречену („калима") себто примус, що куплена жінка мусить вийти замуж, а коли не хоче, толі родина дозволяє її пірвати.

— **Проказа в Парижі.** Франц. професор Жансельм, що завідує шпиталем у Сан-Люї подає до відома, що у Франції істнує ще приблизно 600 прокажених. Із них 150 ще лікується в Парижі. Та не всі вони на клініках і в шпиталях. Деякі з них ходять свобідно по світі. Щастя, що імовірність зарази від них невелика. Проказа від середновіччя виродилась і так ослабла, що в деяких випадках рівняється щодо своєї небезпеки екземі. Та ті, в яких проказу ствердили, мусять іти до спеціяльних бараків шпиталя Сен-Люї, який коштує Париж міліон фр. Прокажені настільки ізольовані від світа, що за 30 літ був тільки один випадок переносної зарази. Там вони зачиплені на все життя; їх недуга невилічна. Єдині живі істоти, яких прокажені бачуть — сторож, що передає їм їжу і лікар, що відвідує їх раз на два тижні.

— **Жебраки-капіталісти.** Відень дивує чужинців скількістю жебраків на вулицях. Прохачі милостині значно зросли у важкі хвилини економічної кризи після розпаду Австрії. Віденська поліція бореться віддавна із жебраками, які стали ними не з нужди, або заробивши поважну суму гроша не хотіли покинути своєї професії. Цими днями арештували якусь старушку в лахміттях, Штадт, що прохала хліба переходячи з крамниці в крамницю. Обшукавши її, найшли при ній 2.000 зол. і книжку щадничої каси на 8000 зол. Ця старушка приїхала кілька літ тому... з Галичини, де має свій дім.

— **Веселий процес.** У Льондоні почнеться процес на такім тлі, що може цікавити не тільки юристів, але й дентистів і всіх, що хотять женитись: садівник Д., старий парубок захотів на старість подружого щастя. Але заки вженився вже зустріло його мале нещастя. Їдучи автом зударився з ванталжним возом і повибивав собі останні дорогоцінні зуби. Дентист порадив йому зробити штучну челюсть. Та що шлюб мав бути ось-ось, дентист зробив покищо тимчасову вставку, кажучи, що вона буде держатись як правдива. За два дні „молодий" мав блискучі, нові зуби. Перед шлюбом був великий обід. Між гістьми був гуморист, який сипав знаменитими анекдотами. „Молодий"-старий так щиро почав реготатись, що йому вилетіли з губи штучні зуби просто на стіл. Наречена зомліла; шлюб пропав. Епільоґ подружа закінчиться в суді: кандидат на мужа домагається від дентиста 10.000 фунт. відшкодування за моральні та матеріяльні втрати спричинені його поганою роботою. Будь ласка: рішайте, хто винен?

— **Світова всячина.** Поважно занедужав болгарський цар Борис. — Нім. посол в Америці Шурман зорганізував збірку грошей на університет у Гайдельберґі і зібрав досі гарну суму: 280.000 дол.! — Над Будапештом і околицею пройшовураґан, який позривав із домів дахи та ринви і ранив відломками шиб багато осіб. — Карний суд у Штутґарті засудив на 100 днів вязниці і 2000 мар. кари соціял-демокр. журналіста за образу Райхсверу. — Нім. націоналістичні студенти в Кіль обкидали яйцями в театрі франц. балерину. — У шахових міжнародніх змаганнях у Гастінґс (Англія) перше місце здобув віденець Тартаковер, друге мадяр Штайнер. — Поважно занедужав сеніор англійських письменників Томас Гарді. — Москва повідомляє офіціяльно, що в Одесі відкрили убийників італ. консуля Конціо. — У Штутґарті повісився вязень засуджений на досмертну вязницю, залишаючи письмо, де каже, що волів смерть. Від 15-го січня Москва заводить на ткацьких фабриках 7 і пів години робучого дня; ця реформа дасть змогу прийняти нових 17.000 робітників. — На азійськім кордоні сніговиця похоронила біля містечка Альмаата (Верное) 70 осіб. — Застрілився чеський журналіст і письменник Тесноглідек, що одержав державну нагороду за свої повісти.

Найбільша фабрика килимів Хамули має свій склад при площі Трибунальській 1.

За українську школу.

Підсумки шкільного плебісциту.

(Заклик „Рідної Школи".)

Взивається Кружки „Рідної Школи", Плебісцитові Комітети і поодиноких громадян що займалися шкільним плебісцитом, щоби найдалі **до кінця січня 1928 р.** надіслали до Правної Оборони при „Рідній Школі" у Львові, Ринок ч. 10. II. пов. ось такі дані зі своїх громад своєї области: 1. Повіт . . . . . . 2. В котрих громадах переведено плебісцит? 3. Кілько деклярацій внесено за українською школою та за скільки дітей? 4. Якщо не внесено деклярацій, то з якої причини? 5. Чи були перепони, які саме і чи та як їх усунено? 6. Замітки.

Тих даних безумовно з кожної громади всіх повітів потрібно доконче **до кінця січня 1928 р.** до дальшого ведення оборонної акції в справі українського шкільництва на українських землях під Польщею. Спізнені і неточні відповіди спинюють цілу акцію. Тому прохаємо своєчасно надіслати точні зіставлення.

Правна Оборона при „Рідній Школі" Львів, Ринок ч. 10. II. п.

Листи до Редакції.

ЗАЯВА.

Тому, що дня 12. п. м. на передвиборчих зборах у Стрию, **на яких мене не було**, поставлено через непорозуміння мою кандидатуру до сойму, щоб не ширилось баламутство, яке шкодить загальній справі, отсею дорогою подаю до відома громадянам Стрийщини, що **я не кандидую.**
Михайло Білик, учитель гімназії в Стрию.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Прошу Вас не відмовитись в уміщенні у Вашій газеті отсього мого повідомлення:

Щоб покласти кінець ріжним безпідставним поголоскам про мою участь у політичному та громадському житті на Волині, отсим стверджую, що я ні в якій організації, чи то партійній, чи то громадській в останніх кількох місяцях — себто з часу, як почалась виборча гарячка — ніякої участи не беру. Взагалі до ніякої політичної партії не належу і кандидатури своєї на посла не виставляв і не виставлю.

Микола Устимович Багриновський,
адвокат.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Філії „Просвіти" в Тернополі відбудуться дня 2. лютого в год. 11. передпол. в салі Міщанського Братства вулиця Острожського. Порядок нарад звичайний. — За Виділ Філії „Просвіти": Іл. Брикович голова, Д-р Постригач Остап секретар. 1293

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ГОДИННИКИ прецезійні направляє і дешево продає **Юліян Домбровський — Лев Розважевський** Львів, Готель Жоржа, Академічна 2. Біжутерія, також срібло власного виробу. — Догідні умови. 110 а 18—?

ГОДИННИК Ваш буде найліпше направлений в найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха**, Львів, пл. Марійська 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 36 53—?

РОБІТНЯ суконь „Люцини" Миколая ч. 18/I п. приймає всілякі замовлення перерібки. 1186 8-10

КОЛЯДИ на мішаний хор Ярославенка за 3 зол. в легкому укладі, до набуття в кожній книгарні. 1116 9-10

БУРСА „Рідної Школи" Львів, Хшановської 9 пошукує негайно доброї ґаздині-кухарки. Зголошення: Управа Бурси 1258

ФОРТЕПЯН добрий до науки продам за 1200 золотих. Глубока 14, Благодір. Лише від 1—3 в полудне. 1283

АДВОКАТ д-р Сафір в Тлустім глядає самостійного, спосібного конціпієнта. Рефлектуючих просить о присланя условин і референцій. 1204 7-7

ФОРТЕПЯНИ, піяніна, фісгармонії за ріжні ціни, уживані, завше на складі. Продає, купує, міняє готівкою: Ганак, Пілсудського 21, І. п. 1201 6-10

МОЛОДА гарна (до 30 років) жінка, зі значними грішми бажана спільникою — гарної вдачі молодого освіченого фахівця в цікавому дохідному (єдиному українському інтересі). Зголошення під „Спілка" до адміністрації. 1281 2-3

УЧИТЕЛЬКУ до дітей з І. народньої кляси, негайно прийме Парохіяльний уряд в Лютовисках коло Устрик. 1-2

ЗДІБНИХ подорожних до продажі рільничих знарядів за доброю провізією пошукує поважна фірма. Листи під „Глоб" до бюра дневників Бухштаба Львів Ягайлонська. 1300

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 46.
1058 **Пересвітлення Рентґеном** 7—24

Подяка.

Церковна Рада парохіяльна в Калуші складає сердечну подяку **п. Іванови Чмілеви різбареві в Болехові** за артистично виконану роботу „Іконостасу" в нашій церкві і поручає його священству в Архієпархії. — За церк. Раду парох. о. Волод. Тисовський парох, Василь Дідошак, Петро Добрянський члени парохіяльної ради. 1296 1-3

ПОДЯКА.

По важкій недузі, неумолима смерть забрала дня 9. грудня 1927 Найдорощого мені Мужа, а дрібним дітям Тата, бл. п. Михайла Колодницького, управителя школи в Кроґульці, повіт Копичинці. У тім страшнім горю спішили нам з порадою і потіхою найблищі сусіди Вп. Панство Кисілевські і Кіндзелевскі та Вп. Учительство недалекого села Васильковець, вони усі і в часі найтяжшого скону, як і по смерти нам Найдорожшого не відказали свого труду-помочи, а ще більше правдиво приятельської розради. За отсе почуваємося до обовязку зложити їм хоч цею дорогою щиру і горячу подяку. Крім цего щиро дякуємо Вп. Учительству, що дуже численно поспішило з відданям послідної прислуги Покійному. Глубока наша дяка і Всч. Духовенству, котре мимо великої праці станула рівнож численно до відправлення похоронів, а саме: о. совітнику С. Шанковському з Нижбірка нового, оо. парохам: І. Дриковечеви з Кривенького, Т. Раченкови з Гусятина, А. Малиновському з Чабарівки, Томашівському з Копюбинець, Н. Кисілевському з місця і о. катехитові Чорнякові з Копичинець. Особливша наша подяка за надгробні прощальні промови, Всч. о. Кисілевському як пароховц, Вп. директорови Севенькови від українського учительства з повіту і Товариства „Взаїмна поміч українського учительства" зі Львова, Вп. директорці Піськевичівні як відпоручниці польського учительства, Всч. о. А. Малиновському, як делегатови Народного Дому „Воскресення" в Копичинцях, Вп д-рові І. Завалиютови з Гусятина, як відпоручникови Повітового Союза Кооператив в Копичинцях яких то інституцій був Покійний від ряду літ членом Надзірних Рад, а вкінці Вп. п. В. Шматови з Кривенького, котрий прощав Покійного іменем бувших старшин УГА. Неменша наша дяка і хорови з Гусятина, якого учасники, мимо сильного морозу, далекої дороги, прибули, щоби своїм сумним співом звеличати сумний похоронний обряд. Щиро дякуємо Управам Народного Дому і Повітового Союза Кооператив в Копичинцях за виготовлення посмертних оповісток і сповіщення о смерти Покійного копичинецького громадянства, котре дуже численно прибуло на похорони. За громадну участь в похоронах дякуємо і місцевому громадянству, відпоручникам читальні, кооперативи, церковним братствам і шкільній молоді, яка рівнож мимо пекучого зимна, поспішала сказати свому учителеви послідне „прощай"!

Софія, жена, Ромчик і Галя, діти.
В Кроґульці 30. XII. 1927.

Найбільша в краю фабрика дзвонів
Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в Калуші, вул. Сівецька ч. 14.
в Перемишлі, вул. Красінського ч. 63.
відливає на замовлення дзвони гармонійні і поодинокі, а постійно удержує на складі звиш 200 штук готових дзвонів у вазі від 10 до 600 кг.
225 **Ціни приступні — сплата ратами.** 64—?

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.